

Warunki przyrodnicze i opis lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Chojnów

POŁOŻENIE PRZYRODNICZO-LEŚNE

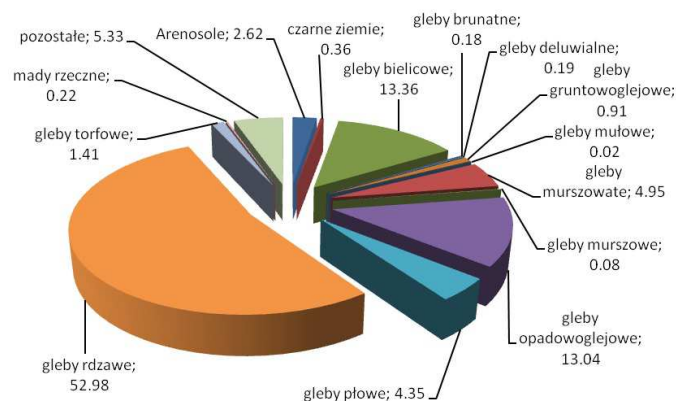
Nadleśnictwo Chojnów obejmuje tereny położone po lewej stronie Wisły na południe i południowy zachód od Warszawy. Zgodnie z podziałem Polski na 8 krain i 57 dzielnic przyrodniczo-leśnych teren ten należy do Krainy (IV) Mazowiecko-Podlaskiej i Dzielnicy (3) Równiny Warszawsko-Kutnowskiej. Administracyjnie całość Nadleśnictwa należy do województwa mazowieckiego.

KLIMAT

Nadleśnictwo położone jest w strefie klimatu przejściowego. Pod względem makroklimatycznym region ten charakteryzuje się zmiennością z kierunku zachodniego ku wschodowi, gdzie wzrasta stopień kontynentalizmu. W miarę przesuwania się na wschód przejawia się to np. spadkiem średniej rocznej temperatury powietrza. Roczna suma opadów jest niewielka i wynosi ok. 520 mm. Dominują wiatry z kierunku zachodniego i północno-zachodniego o słabej lub umiarkowanej prędkości.

GLEBY

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominują gleby siedlisk mezotroficznych, będące siedliskami lasów mieszanych i lasów. Największy udział mają gleby rdzawe, zajmujące prawie 53% powierzchni. Ok. 13% zajmują gleby bielcowe, podobny jest udział gleb opadowo-glejowych. Niewielki udział mają gleby pochodzenia organicznego - gleby torfowe zajmują 1,5%, gleby murszowe - prawie 5%.

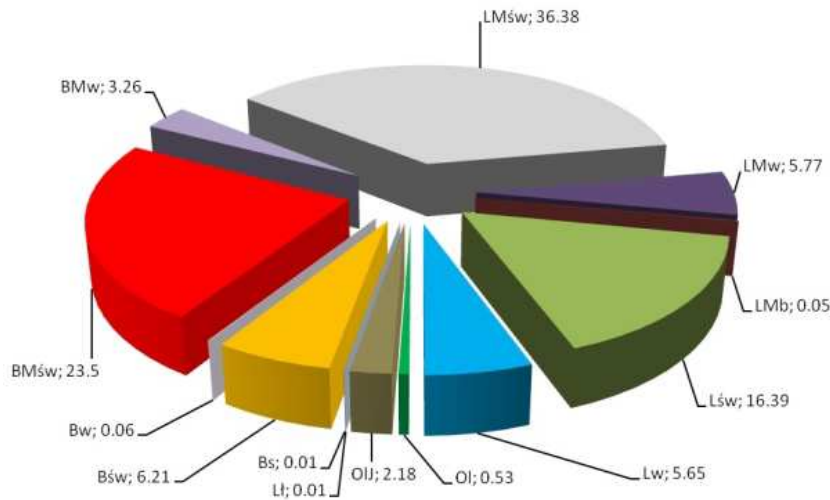
Ryc. 1. Podtypy gleb występujących w Nadleśnictwie Chojnów.

SIEDLISKA LEŚNE

Typy siedliskowe lasu odzwierciedlają możliwości produkcyjne siedliska leśnego i pozwalają na planowanie wszelkich działań gospodarczych w nawiązaniu do naturalnych możliwości siedliska, z wykorzystaniem wiedzy o zależnościach między roślinnością (w tym drzewostanem), a glebą. Zostały sklasyfikowane według gradientu wilgotnościowego i żyzności. Najuboższe są bory a najżyźniejsze lasy.

Na terenie Nadleśnictwa przeważają siedliska lasowe zajmujące prawie 70% powierzchni leśnej. W tej grupie siedlisk, największy udział ma las mieszany świeży (LMśw) - zajmujący ponad 1/3 powierzchni. Nieco ponad 16% zajmuje las świeży (Lśw). Siedliska borowe, wśród których najczęściej jest BMśw (bór mieszany świeży), zajmują łącznie ok. 33% powierzchni nadleśnictwa. Udział siedlisk borowych stale się zmniejsza. Jest to przede wszystkim wynik obserwowanego od dłuższego czasu procesu eutrofizacji siedlisk oraz zanikania siedlisk oligotroficznyc.

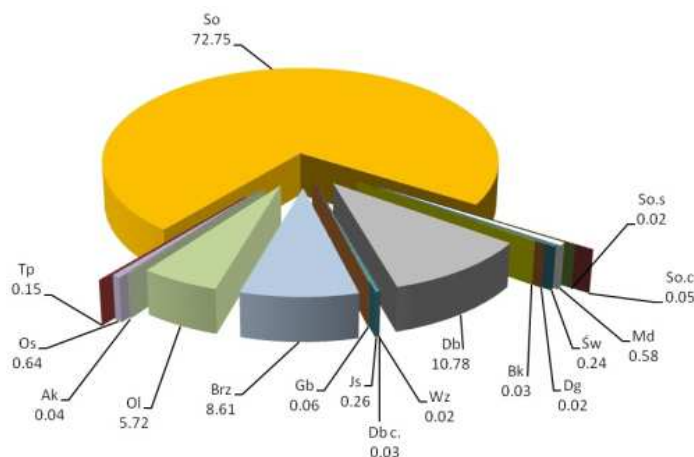
Na obszarze Nadleśnictwa zdecydowanie dominują siedliska świeże o korzystnym dla większości gatunków uwilgotnieniu. Zajmują one ponad 82% powierzchni. Siedliska wilgotne, również sprzyjające wielu gatunkom zajmują prawie 15%. Skrajnie ubogie siedliska suche zajmują marginalną powierzchnię 0,01%, natomiast siedliska bagienne - 0,58%.

Ryc. 2. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Chojnów

DOMINUJĄCE GATUNKI DRZEW

W drzewostanach Nadleśnictwa gatunkiem dominującym jest sosna, panująca na 73% powierzchni leśnej. Dąb jako gatunek panujący zajmuje ponad 10% powierzchni. Nieco mniejszy jest udział brzozy (ok. 9%) i olszy (ok. 6%). Drzewostany z panującymi innymi gatunkami występują na niewielkich powierzchniach i zajmują łącznie nieco ponad 2% powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Ryc. 3. Udział powierzchniowy drzewostanów wg gatunków panujących

OGÓLNA OCENA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Nadleśnictwo Chojnów położone jest na dość żyznych glebach, stanowiących potencjalnie siedliska żyznych lasów liściastych i borów mieszanych. W chwili obecnej drzewostany rosnące na siedliskach grądowych są przekształcone, głównie w wyniku długotrwałej uprawy sosny i pinetyzacji siedlisk. W naszych warunkach stopniowa przebudowa drzewostanów zmierza w kierunku zmiany składów gatunkowych drzewostanów, polegającej na zwiększeniu udziału gatunków liściastych t.j.: dębu szypułkowego i bezszypułkowego, klonu, lipy, jaworu, wiązu itd. Przebudowa drzewostanów, oprócz trudności związanych z samym procesem odnawiania gatunków cienoznośnych i doboru odpowiedniego składu gatunkowego (negatywne zjawiska np. zamierania dębów), wiąże się również z niekorzystnym zazwyczaj odbiorem społecznym. Starodrzewia sosnowe, w większości panujące na siedliskach grądowych (np. w Lesie Chojnowskim) z punktu widzenia społecznego są traktowane jako wyjątkowo cenne. Dochodzą do tego kontrowersje związane z samym użytkowaniem drzewostanów (proces negatywnie odbierany przez społeczeństwo).

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa wynosi 70 lat, co jest wartością wysoką. Oznacza to duży udział starodrzewi, które oprócz rezerwatów występują również w lasach gospodarczych i ochronnych. Wysoki wiek drzewostanów jest wskazany z punktu widzenia przyrodniczego, natomiast niezbyt korzystny z punktu widzenia zachowania trwałości lasu i racjonalnego użytkowania. Oznacza bowiem okresową kumulację drzewostanów dojrzałych do użytkowania i odnowienia.

Lasy Nadleśnictwa są w znacznym stopniu rozczłonkowane. Kilka kompleksów leśnych ma dość dużą powierzchnię (uroczyska: Chojnów, Obory, Sękocin, Zaborów czy Młochów) jednak spora część powierzchni obejmuje niewielkie płaty lasów, położone w strefie gęstej zabudowy i sieci dróg.

Pod względem przyrodniczym, niewątpliwie cennym elementem jest duża liczba rezerwatów przyrody (14). Są to jednak zazwyczaj rezerваты niewielkie, kilku-, kilkudziesięcio-hektarowe, co przy głównym celu ochrony większości rezerwatów, jakim jest

zachowanie starodrzewi bądź zbiorowisk leśnych, nie stwarza szansy na ich właściwe zachowanie. Dodatkowy brak planów ochrony utrudnia, a w niektórych przypadkach wręcz uniemożliwia inicjowaniu odnowienia w starodrzewach, usuwaniu gatunków obcych itp.

Opracowanie: Nadleśnictwo Chojnów